

Poul Ancher Larsen
Civilingeniør
Finlandsvej 12A
2800 Lyngby

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 422
Offentligt

25.03.2006

Poul Ancher Larsen
Civilingeniør
Finlandsvej 12A
2800 Lyngby

Hr. Eyvind Vesselbo, MF
Formand for Folketinget Miljø- og Planlægningsudvalg
Folketinget
vmoas@ft.dk

Kære Eyvind Vesselbo,

23.05.2006

Jeg har læst Miljøminister Connie Hedegaards besvarelse af udvalgets spørgsmål den 27. marts 2006.. De er efter min opfattelse hverken korrekte eller fyldestgørende.

Jeg vedlægger derfor mine kommentarer til Din og udvalgets efterretning og hører selvfølgelig gerne Dine/udvalgets bemærkninger. Endvidere vedlægger jeg mit overslag over hvad klimapolitikken koster/har kostet.

Med venlig hilsen

Poul Ancher Larsen

Bilag:

- Kommentarer til Miljøministerens besvarelse af spørgsmål stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, den 27. marts 2006.
- Har klimapolitikken kostet 200 mia. kr?

Poul Ancher Larsen
 Civilingeniør
 Finlandsvej 12A
 2800 Lyngby

17.05.2006

Kommentarer til Miljøministerens besvarelse af spørgsmål stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, den 27. marts 2006.

Ad spørgsmål Y.

Ministeren svarer, at "Med hensyn til den samlede klimaindsats i Danmark er vi efterhånden nået et godt stykke".

Det er en meget blød formulering, men også misvisende, da de seneste offentlige opgørelser viser, at vi overhovedet ikke er kommet nærmere til målet: at opfylde Danmarks Kyoto forpligtelse, nemlig at reducere vort CO₂ udslip med 21 pct. i forhold til niveauet i basisåret 1990.

Vort udslip af CO₂ er tværtimod væsentlig højere end det var i 1990.

Ministeren henviser til, at "de seneste opgørelser" viser, at "spændet mellem det danske måltal og den forventede udledning af drivhusgasser" vil blive 13 mio. tons CO₂ om året i 2008 – 2012. Ministeren fremlægger ikke nogen dokumentation for dette.

De tre foreliggende, offentlige opgørelser viser et andet billede.

**A. United Nations Framework Convention on Climate Change www.unfccc.int
 Danmarks emission af drivhusgasser mio. tons /år CO₂ ækv.**

1990	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2008/12
70,86	81,00	76,47	73,31	71,50	70,03	68,94	74,28	56,0

Kyoto mål 70,86(1-0,21) = 56,0 mio. tons/år
 Seneste opgørelse 2003 74,3 –
 Pct. over basisår 1990 + 4,9 pct.
 Spænd 18,3 mio. tons/år

**B. Danmarks Miljøundersøgelser www.dmu.dk
 Danmarks emission af drivhusgasser mio. tons /år CO₂ ækv.**

1990	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2008/12
69,6	80,2	76,0	72,9	68,3	69,7	68,9	73,9	55,0

Kyoto mål 69,6(1-0,21) = 55,0 mio. tons/år
 Seneste opgørelse 2003 73,9 –
 Pct. over basisår 1990 + 6,2 pct.
 Spænd 18,9 mio. tons/år

C. Deutsche Institut für Wirtschaftsforschung www.diw.deDanmarks emission af drivhusgasser mio. tons /år CO₂ ækv.

1990	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2008/12
70,7				69,7	71,2	70,4	75,5	55,9

Kyoto mål 70,7(1-0,21) = 55,9 mio. tons/år
 Seneste opgørelse 2003 75,5 –
 Pct. over basisår 1990 + 6,8 pct.
 Spænd 19,6 mio. tons/år

Det er forbavsende/foruroligende, at de tre opgørelser er så forskellige, da de alle selvfølgelig er baserede på indberetninger fra Miljøministeriet.

Ifølge disse seneste offentlige opgørelser var mankoen / spændet i 2003 altså 18 – 19 mio. tons CO₂ ækvivalent. Efter 15 års anstrengelser og samlede omkostninger på ca. 200 milliarder kr. lå vort CO₂ udslip i 2003 altså fortsat 5 -7 pct. over basisårets udslip og således ca. 27 pct. over vor Kyoto forpligtelse. .

Ministeren giver udtryk for, at vi kan nå det om 1 ½ år i 2008. Det forekommer mig at være urealistisk ønsketænkning og stærkt misvisende.

Ministeren undlader at omtale, at vi vil blive idømt en milliardbøde hvis vi ikke når det. Ifølge aftalerne i Marrakesh 2001 skal et land, som ikke opfylder sine Kyoto forpligtelse i 2008 / 12, fremlægge en detaljeret *compliance action plan* og mankoen skal opfyldes i næste Kyoto periode efter 2012 med tillæg af 30 pct. af mankoen. Det skal ske ved meget kostbare nationale indgreb uden brug af EU's system for handel med CO₂ kreditter. Hvis vi optimistisk antager, at spændet i 2008 er reduceret fra 18 til 10 mio. tons CO₂, bliver dette konverteret til 10*1,3 = 13 mio. tons – og så er vi tilbage ved start.

Ministeren vil i slutningen af maj fremlægge et udkast til en national allokeringssplan, som vil vise hvorledes vi kan opfylde vor Kyoto forpligtelse på en omkostningseffektiv måde. Det bliver spændende at se, om ministeren kan overbevise udvalget om dette.

Ad spørgsmål Æ.

Ministeren siger, at "vi jo lige skal tage i betragtning, at Danmark med reduktionsmålet på 21 pct. har en meget stor byrde. På trods af det, er vi faktisk nået langt". Hvis det ikke lykkes regeringen at løse det af Svend Auken skabte såkaldte "basisårsproblem" (hvilket er meget tvivlsomt), så er vor Kyoto forpligtelse ikke 21 pct, men 28 pct. Dette "problem" er ca. 5 mio. tons ekstra og merprisen er mange milliarder kroner.

Ministeren tilføjer som en ringe trøst for os borgere, at "de har meget store vanskeligheder i Sverige og Storbritanien med at efterleve deres Kyoto forpligtelser". Men det er ikke rigtigt. Ministeren får dårlig rådgivning. Begge lande havde nået deres Kyoto mål allerede i 2004.

Et ekstra spørgsmål

Det mest bemærkelsesværdige er imidlertid det, som udvalget ikke spørger om: *hvad koster klimapolitikken i alt?* Det har borgerne aldrig fået at vide. Jeg har ud fra oplysninger fra finansministeriet estimeret de samfundsøkonomiske omkostninger til ca. 20 mia. kr. om året og ca. 200 mia. kr. i alt i perioden 1990 til i dag. Dette skal sammenholdes med, at *Kyoto Protokollen stort set er virkningsløs*. Hvis den gennemføres 100 pct. (hvad den ikke gør), vil den kun reducere temperaturen med sølle 0,10 grad Celsius i år 2100. Den danske CO₂ emission på ca. 70 mio. tons om året udgør kun 0,3 pct. af den samlede globale emission (som er ca. 27.500 mio. tons CO₂) og har kun en helt forsvindende betydning.

Poul Ancher Larsen.

Poul Ancher Larsen
 Civilingeniør
 Finlandsvej 12A
 2800 Lyngby

12.01.2006

Har klimapolitikken kostet 200 mia. kroner - og har det været spildt?

I mit læserbrev *Den smålige økolog* trykt i Berlingske Tidende 08.01.2006 skriver jeg, at "Vi har i Danmark siden 1990 brugt ca. 200 milliarder kroner på dette cirkus (Kyoto protokollen) og vort udslip af CO₂ er i dag helt uændret".

Det er et meget stort tal, som bør vække forundring og mistro. Er der virkelig brugt så mange penge? Og er vort udslip da ikke blevet reduceret? Jeg har brugt dette tal i adskillige læserbreve og der har ikke været rejst kritik fra Finansministeriet, Miljøministeriet, DMU eller andre. Det er da forbavsende og foruroligende.

I 1999 tilkendegav den daværende regering i *Strukturovervågning*, at man "løbende vil udvikle nye metoder i miljøindsatsen og analysere miljøpolitikens omkostninger og effekter. Den voksende indsats betyder, at der er behov for at afdække omkostningerne ved den nuværende miljøindsats og sikre, at ressourcerne udnyttes godt nok". Regeringen nedsatte derfor i september 1999 et tværministerielt udvalg bestående af Finansministeriet, Økonomiministeriet, Erhvervsministeriet, Miljø- og Energiministeriet og Skatteministeriet. Udvalgets kommissorium var dels at opgøre miljøpolitikens samlede udgifter og omkostninger, dels at afveje costs og benefits – omkostninger og fordele – ved en given indsats. Opgaven var at opgøre omkostningerne i perioden 1992 til 2010.

Udvalgets rapport *Miljøpolitikens økonomiske fordele og omkostninger* kom i februar 2001. De samlede omkostninger fremgår af tabel 2.1:

Tabel 2.1 Samfundsøkonomiske omkostninger og fordele ved miljøpolitikken på udvalgte områder

Omkostninger mia. kr. (år 2000 priser)			
	1992	2000	Opnåede resultater
Luftområdet	15,0	26,9	Reduktion i CO ₂ udledning på 5 mio. tons Reduktion i udledning af SO ₂ , NO _x og VOC
Spildevand	12,0	10,1	(...)
Affald	11,1	17,6	(...)
Vand og jord	3,5	6,1	(...)
Natur og omgivelser	3,4	4,2	(...)
Administration og andet	0,8	1,4	(...)
I alt	45,8	66,3	

De samlede miljøomkostninger i 2000 udgjorde således 66,3 mia. kr. svarende til ca. 5,2 % af Danmarks BNP. Det er 2 -3 gange så meget som andre OECD lande bruger på miljø. Stigningen fra 1992 til 2000 udgjorde 45 %.

Kapitel 6 omhandler omkostningerne på luftområdet, i år 2000 således i alt 26,3 mia. kr. Det fremgår, at "... udgifterne først og fremmest henføres til tiltag i forbindelse med reduktion af drivhusgasudledninger..." og "langt hovedparten af tiltagene sigter fortrinsvis mod reduktion af CO2 udledningen. De resterende udgifter kan henføres til rensning for svovl og kvælstofilter, bekæmpelse af ozonlagsnedbrydelse samt miljøkrav til henholdsvis biler og benzin."

Spørgsmålet er nu hvor stor er denne andel. Af tabel 6.8 kan det udledes at udgifterne udgør ca. 72 % af de samlede omkostninger på luftområdet. Dette har jeg drøftet med Finansministeriet og fået bekræftet, bl. a. i et personligt brev dateret 4. april 2001 fra daværende Økonomiminister Pia Gjellerup.

Heraf får jeg de samfundsøkonomiske omkostninger til klimapolitikken i 2000 til $0,72 \cdot 26,9 = 19,4$ mia. kr. eller i runde tal 20 mia. kr pr. år.

Et overslag over omkostningerne i perioden 1990 til 2000 inkl.. kan fås fra tabel 6.4, som angiver de samfundsøkonomiske omkostninger til miljøbeskyttelse på luftområdet for hvert andet år i perioden *) Øvrige år er interpolerede af mig.

	Mia. kr.	
1990	12,0	
1991	13,5	
1992	15,0	*
1993	16,7	
1994	18,4	*
1995	20,3	
1996	22,2	*
1997	23,4	
1998	24,6	*
1999	25,7	
2000	<u>26,9</u>	*
Luftforurening i alt	218,7	

Omkostninger til klimapolitik i alt $0,72 \cdot 218,7 = 158$ mia. kr.,
som jeg runder ned til 150 mia. kr.

Dette var situationen i år 2000. I dag, 6 år senere, er de samlede samfundsøkonomiske omkostninger til klimapolitikken uden tvivl over 200 milliarder kroner.

Rapporten beregner også nutidsværdien af miljøpolitiske tiltag på energiområdet og finder, at den samlede nutidsværdi er betydelig. Jeg finder, at disse beregninger er utroværdige. Det er således forudsat, at energiproduktionen på biomasseanlæg og vindmøller erstatter produktionen på kraftværker uden røgrænsning. Da alle danske kraftværker har fuld rensning for partikler, svovl og NOx, er dette helt skævt. På trods heraf har man medregnet værdien af røgrænsningsanlæggene i nutidsværdiberegningen, men de kan jo ikke tages til indtægt for klimapolitikken. Hertil kommer, at

miljøøkonomen professor Michael Skov Andersen, DMU ved rapportens fremlæggelse rejste en alvorlig kritik af den anvendte metode og sagde, at beregningerne var misvisende og helt ubrugelige.

De økonomiske vismænd fandt da også helt andre og meget lavere nutidsværdier af energipolitiske tiltag i deres rapport *Dansk Økonomi Forår 2002*. De fandt således, at rørgrensningsanlæg på de store kraftværker har en flot nutidsværdi på 92,7 mia. kr. (hvilket glæder mig, da jeg var miljøkonsulent for amterne og anbefalede dem at stille krav om meget effektive partikelfiltre, røggasafsvovling, NO_x rensning og meget høje skorstene), mens kraftvarme, vindmøller, biomasse og tilskud til vedvarende energi alle har en negativ nutidsværdi.

Daværende miljø- og energiminister Svend Auken har som led i *EU's byrdefordelingsaftale under Kyoto Protokollen* forpligtet Danmark til at reducere sit udslip af drivhusgasser, især CO₂, med 21 % i 2008 -2012 i forhold til udslippet i 1990.

Et lands Kyoto-forpligtelse fastsættes i forhold til dets konkrete udslip i 1990 af drivhusgasser (især CO₂) inden for landets grænser. Det betyder f. eks., at elektricitet produceret i Danmark, men forbrugt i Sverige, belaster Danmarks Kyoto regnskab og ikke Sveriges. I 1990 importerede Danmark imidlertid en betydelig mængde el fra Sverige, hvilket medførte, at det danske udslip var væsentligt lavere (nemlig i alt 69,5 mio. tons CO₂) end det ville have været uden elimport (nemlig 76,3 mio. tons). *Danmarks juridiske Kyoto Forpligtelse er derfor fastsat til $(1-0,21)*69,6 = 55,0$ mio. tons pr. år.*

Da Danmarks reelle udslip således var 76,3 mio. tons, udgør vor forpligtelse ikke 21 %, men i stedet

$$\frac{(76,3 - 55,0)}{76,3} = 28 \%$$

Dette er langt højere end noget andet lands forpligtelse og forklarer hvorfor, det er så vanskeligt at nå vort Kyoto mål.

Danmarks Miljøundersøgelser opgør løbende vort udslip af drivhusgasser og rapporterer dette til Klimakonventionen. Den seneste opgørelse viser:

Danmarks udslip af drivhusgasser, angivet i mio. tons pr. år CO₂ækvivalent, www.dmu.dk

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2008-2012
69,6)	80,0	73,8	76,2	79,7	76,7	90,0	80,2	76,0	72,9	68,3	69,7	68,9	73,9	55,0)

*) Kyoto-basis

**) Kyoto-mål

Det ses, at Danmarks udslip af drivhusgasser i næsten hele perioden har været betydeligt højere end det var i 1990 og langt højere end vor Kyoto forpligtelse. I år 2003 er udslippet stadig højere end udgangsniveauet i 1990.

Vi har brugt over 200 mia. kr. og vi er ikke kommet nærmere til Kyoto-målet.

Poul Ancher Larsen

Ingeniøren
Læserbrev

Frygten for drivhuset er stærkt overdrevet

29.05.2006

Debatten mellem Niels Meyer og mig om Kyoto Protokollen ebber vist ud, så det er herligt, at *Steen Ahrenkiel* i Ingeniøren nr. 20 og 21 tager handsken op og rejser alvorlig tvivl om den grundlæggende drivhuseffekt med en lang række stærke referencer. Tak for det.

Hvis jeg må bidrage lidt, vil jeg fremhæve *Bjørn Lomborgs* fremragende bog "Verdens Sande Tilstand / The Sceptical Environmentalist" (med bl. a. 66 sider og 664 referencer om drivhuseffekten), *Martin Ågerups* bog "Dommedag er aflyst" og kapitlet "Is Kyoto a good idea?" i bogen "Adapt or Die". Desuden, måske lidt uventet, succesforfatteren *Michael Crichton* nye spændingsroman "Frygtens Ansigt", som dels er en meget spændende thriller om nogle miljøterroristers hærgen for at tjene mange penge på frygten for klimaændringer, dels også en videnskabeligt velfunderet kritik af teorierne om den globale opvarmning (med diagrammer, fodnoter og 30 sider videnskabelige referencer) www.crichton-official.com/fear. Læs også journalist *Frede Vestergaards* veldokumenterede artikler om emnet i Weekendavisen. Solforskeren *Henrik Svensmark*, Dansk Rumforsknings Institut har desuden vist, at den globale temperaturvariation helt kan forklares ved variationer i solens magnetfelt www.dsri.dk/~hsv.

Mens den kritiske debat i Danmark har trange kår (jfr. hetsen mod *Bjørn Lomborg*), foregår der i den internationale forskerverden en meget heftig debat og der er megen videnskabelig skepsis om drivhuseffekten, søg f. eks. på *climate sceptics* på www.google.com. Der er også en kraftig kritik af FN's klimapanel IPCC, se f. eks. debatten om *the hockeystick controversy* bl. a. på <http://www.john-daly.com/hockey/hockey.htm>. Eller på www.junkscience.com. Hverken IPCC eller *Connie Hedegaard* vil jo oplyse, hvad klimapolitikken koster, så jeg har selv på grundlag af oplysninger fra Finansministeriet estimeret, at vi bruger ca. 20 mia. kr. om året på dette – og ingen har modsagt mig. På nettet kan man læse, at alene lønningerne til amerikanske klimaforskere udgør 4,2 mia. dollars om året.

Men i TV står *Connie Hedegaard* foran en måske smeltende gletscher i Grønland og *Al Gore* optræder i Cannes sammen med storbarmede skuespillerinder. Han viser film af druknende isbjørne og siger, at det er vor skyld. Budskabet går rent ind i medierne. Vestens umådeholdende forbrug af fossile brændsler skal stoppes, ellers går verden under. Så vi hænger jo nok på Kyoto Protokollen alligevel.

Poul Ancher Larsen
Civilingeniør
Finlandsvej 12A
2800 Lyngby

Det hjælper ikke, at Niels Meyer bliver vred

Af Poul Ancher Larsen

Civilingeniør, Lyngby | fredag 19.05.2006 kl. 00:30

Den afgåede professor Niels I. Meyer beskylder mig igen i Ingeniøren nr. 18/2006 for misinformation om hans elskede Kyoto Protokol. I sin olympiske vrede roder han tingene sammen og kan ikke læse indenad, så vi må tage det igen for hr. Meyer.

162 lande har ratificeret protokollen, men det er ret uinteressant. Kun de 25 EU-lande plus 10 andre industrilande gør noget ved sagen, dvs. har påtaget sig at reducere deres CO2-udslip. Alle de andre lande er kun med for at få snabelen i pengekassen.

EU landene skal inden 2008 reducere deres samlede udslip med 8 pct., men Svend Auken har jo på vore vegne lovet, at Danmark reducerer med 21 pct. (reelt 28 pct.). Det vil være en verdensrekord, hvis det lykkes, men det gør det selvfølgelig ikke.

Efter 200 mia. kr. i omkostninger og 15 års anstrengelser havde vi 2004 nået sølle 0,6 pct. og mankoen var altså 20,4 pct. Hvis vi meget optimistisk antager, at vi i 2008 – altså om kun halvandet år – når 5 pct., mangler vi stadig 16 pct. Derfor får vi en milliardbøde. Det benægter Niels Meyer hårdnakket.

Jeg må igen opfordre ham til at pudse brillerne og klikke på http://unfccc.int/kyoto_mechanisms/compliance/, hvor han kan læse, at hvis et land ikke opfylder sin Kyoto forpligtelse inden 2008, skal landet fremlægge en detaljeret compliance action plan og mankoen skal opfyldes i næste Kyoto periode efter 2012 med tillæg af 30 pct. af mankoen. Det skal ske ved nationale indgreb uden brug af EU's system for handel med CO2-kreditter. Vor nye forpligtelse er altså 1,3 gange 16 = 20,8 pct. – Vi er så tilbage ved start, og det vil koste rigtig mange milliarder.

De fleste vestlige industrilande er i samme situation, så systemet, som er opfundet af miljøministrene, vil nok komme under pres, når befolkningerne bliver klar over, hvad der foregår. Indtil da vil profeter som Niels Meyer piske os med skorpioner.

Men det bliver meget værre. Miljøminister Connie Hedegaard ønsker jo, at vi skal skære vort CO2-udslip ned med 30 pct. inden 2020 og 80 pct. inden 2050, uden at fortælle os, hvad det koster. Kyoto Protokollen er elitens projekt, og det er bemærkelsesværdigt, at denne debat sker mellem to afdankede civilingeniører. Forskerne og administratorerne, som lever fedt af den, dukker sig – og borgerne kan slet ikke følge med. Niels Meyer skriver, at han ikke mere orker at rette mine mange misinformationer. Fint, så lad os stoppe her. Hans indlæg har dannet afsæt for en gavnlig debat, men jeg synes, at de har været langt under niveauet for en DTU-professor, selv en emeritus.

Et langt liv på den politiske venstrefløj har åbenbart overbevist Niels Meyer om, at et uartikuleret angreb er det bedste forsvar, når man har en dårlig sag. Men det forudsætter, at man har sin menighed tæt omkring sig. Jeg tror, at Ingeniørens læsere værdsætter og foretrækker nogle saglige argumenter.

 Vedhæftede filer

1. sektion 27

 Relateret

Debatarkivet nr. 20 [19.05.2006]